

นันทนาการด้านการท่องเที่ยว

สุนทรดี นิมเนตทิพันธ์*

มนุษย์ในสังคมปัจจุบันที่เผชิญกับปัญหาที่เต็มไปด้วยความเครียดที่เกิดจากภาวะและเหตุการณ์ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นน้ำท่วม การเป็นหนี้สิน รายรับไม่เพียงพอต่อรายจ่าย ฯลฯ มนุษย์จึงต้องการการพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อให้คลายความตึงเครียดซึ่งกิจกรรมนันทนาการไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบใดก็ตามล้วนแต่มีความจำเป็นมากต่อมนุษย์ในสังคมนี้ เพื่อก่อให้เกิดความผ่อนคลาย ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์รวมถึงเป็นการกระตุ้นให้เกิดความสดชื่นเตรียมพร้อมที่จะดำเนินชีวิตต่อไปให้มีคุณค่าทั้งต่อตนเอง สังคมและประเทศชาติ

"การท่องเที่ยว" เป็นกิจกรรมที่กำลังได้รับความนิยมในกลุ่มประชากรโลกโดยเฉพาะในยุคโลกาภิวัตน์ การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมกลางแจ้งอย่างหนึ่งที่มีกิจกรรมหลาย ๆ อย่างรวมเข้าด้วยกันอันเป็นกระบวนการทางนันทนาการที่เกิดขึ้นในยามว่างโดยมีการเดินทางเข้ามาเกี่ยวข้องกับทั้งนี้ผู้เดินทางจะต้องเดินทางจากสถานที่หนึ่งไปยังอีกสถานที่หนึ่งเพื่อเปลี่ยนบรรยากาศโดยมีแรงกระตุ้นจากความต้องการทางกายภาพ ก่อให้เกิดคุณค่าทางการพัฒนาอารมณ์ จิตใจและร่างกาย ทั้งนี้ทั้งนั้นการท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญยิ่งในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคล ชุมชน สังคม ทั้งทางด้านเศรษฐกิจและวัฒนธรรม(อมรรัตน์ กนกแก้ว, 2549:1) การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมนันทนาการที่กระทำควบคู่กับสังคมมนุษย์ แต่การท่องเที่ยวในแต่ละยุคอาจมีความแตกต่างกันทั้งวัตถุประสงค์และวิธีการเดินทางท่องเที่ยว มนุษย์สมัยหินเก่า (Paleolithic Age) ประมาณ 2,000,000 – 8,000 ปีก่อน ค.ศ. ต้องเดินทางเพื่อแสวงหาอาหาร เสาะหาที่พักพิง หรือหนีภัยธรรมชาติ มนุษย์สมัยหินใหม่ (Neolithic Age) ประมาณ 8,000 – 4,000 ปีก่อนคริสต์ศตวรรษ มนุษย์ยุคนี้ ถึงแม้ว่ามีการตั้งถิ่นฐาน แต่ก็ยังมีการเดินทางท่องเที่ยว เพื่อแสวงหาอาหาร แสวงหาที่พักอาศัยที่ปลอดภัยและมั่นคง ในยุคโลหะ (Copper Age) ประมาณ 4,000 – 2,500 ปีก่อน ค.ศ. มนุษย์รู้จักสร้างบ้านเมืองให้เป็นปึกแผ่น การเดินทางท่องเที่ยวในสมัยนี้ก็เพื่อการสงคราม เพื่อขยายอำนาจและแสวงหาผลประโยชน์จากสงคราม เช่น ข้าทาส บริวาร และทรัพย์สินสมบัติที่มีค่ามีการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อค้าขาย และการท่องเที่ยวเพื่อแสวงหาความสุขสำราญ (นันทนา กปิลกาญจน์, 2539) จัดได้ว่ากรท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมนันทนาการชนิดหนึ่งที่บุคคลต่างๆ ใช้เป็นปัจจัยในการส่งเสริม ฟื้นฟูและบำรุงคุณภาพชีวิตได้เป็นอย่างดี นันทนาการจัดแบ่งชนิดของการท่องเที่ยวออกเป็นกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง (Outdoor Recreation) เพราะในการเดินทางท่องเที่ยวแล้วยังมีกิจกรรมเสริมร่วมในการท่องเที่ยวด้วยเสมอ เช่น ค้างแรมโดยมีกิจกรรมการเล่น ดูธรรมชาติศึกษาสัตว์ พืชบนพื้นที่ทั้งทางบกและทางทะเล ร่วมกิจกรรมด้วยการชมการเลือกซื้อหาของจากการแสดงศิลปวัฒนธรรม ประเพณีต่างๆ มีความสุขสนุกสนานเบิกบานใจกับการได้สัมผัสกับธรรมชาติเป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศหรือเชิงอนุรักษ์ (Ecotourism) นอกจากนี้ยังมีการเดินทางท่องเที่ยวมุ่งเพลิดเพลินอย่างเดียวเช่น ท่องเที่ยวเพื่อสร้างสันติภาพ โดยการไปเยี่ยมเยียน (Tourism for understanding and get peace) กิจกรรมเสริมในการท่องเที่ยวอื่นๆ ซึ่งจะสัมพันธ์กับเพศ วัย และสถานภาพต่างๆ ของแต่ละบุคคล อย่างไรก็ตามการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการการ

* อาจารย์ ดร. ประจักษ์ภาควิชาสันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ท่องเที่ยวให้ประโยชน์และคุ้มค่ามากมายเช่น การได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ สามารถพักผ่อนหย่อนใจ คลายความเครียดเกิดอารมณ์สุขสนุกสนานเพิ่มปริมาณความฉลาดทางอารมณ์ มีความสมบูรณ์ทางอารมณ์ มีสมาธิดีขึ้น สร้างมิตรและความรักสามัคคี ตอบสนองความต้องการตามธรรมชาติ จิตใจงามมองโลกในแง่ดี เสริมสร้างคุณค่าของสังคมประชาธิปไตยหรือการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อสร้างสมรรถภาพของจิตใจ (Voyage Travel and lifestyle Magazine,2555) การท่องเที่ยวเช่นนี้ผู้ท่องเที่ยวมีทั้งตั้งใจเป้าหมายและไม่ตั้งใจเป้าหมาย ดังที่สมบัติ กาญจนกิจ(2544:50)กล่าวไว้ว่า การท่องเที่ยวเป็นนันทนาการที่บุคคลและชุมชนให้ความสนใจและนิยมเลือกกระทำในเวลาว่างหรือเวลาอิสระมากที่สุดเป็นกิจกรรมที่เสริมสร้างประสบการณ์ชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่น ศาสนา การเมือง วิทยาศาสตร์การอนุรักษ์ธรรมชาติ ภูมิอากาศ ทัศนียภาพ ชีวิตสัตว์ป่า กิจกรรมและกีฬา กลางแจ้ง การบันเทิง การอาบน้ำแร่ และซึมซับวัฒนธรรมชาติสมุนไพรสอดคล้องกับ ต่อสกุล สกุลสิริชาติ (2550:20)ที่กล่าวว่าการท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งที่สามารถเลือกค้นหาได้ในแต่ละบุคคลตามความต้องการและจะพบเสมอจากกระบวนการของการท่องเที่ยว นั้นจะมีกิจกรรมต่างๆร่วมอยู่ในขบวนการท่องเที่ยว นั้นๆและส่วนใหญ่จะอาศัยธรรมชาติเป็นปัจจัยในการประกอบกิจกรรมร่วมอาจเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจหรือไม่หรืออาจจะต้องอาศัยทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ดิน หิน น้ำ ต้นไม้มาเป็นอุปกรณ์ในการสร้างกิจกรรมซึ่งมีการสนับสนุนจากหลายๆคน นันทนาการด้านการท่องเที่ยวมีความหมายกว้างขวางมิได้เพียงแต่เฉพาะการเดินทางเพื่อพักผ่อนหย่อนใจหรือเพื่อความสนุกสนานบันเทิงเรีงรมย์ดังที่ส่วนมากเข้าใจกัน การเดินทางเพื่อการประชุมสัมมนา เพื่อศึกษาหาความรู้ เพื่อการศึกษา เพื่อการติดต่อธุรกิจ ตลอดจนการเยี่ยมเยียนญาติพี่น้องก็นับว่าเป็นการท่องเที่ยวทั้งสิ้น(นาวิ ชื่นใจ,2554:1)ดังที่ชับบ์และชับบ์(Chubb and Chubb)1976:114)ได้อธิบายไว้ว่า การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมนันทนาการชนิดหนึ่งในกิจกรรมอื่นๆโดยมีลักษณะเป็นการบูรณาการหลายๆกิจกรรมเข้าด้วยกัน คือ กิจกรรมชุมชน สวนสาธารณะ บันเทิง คาสิโน ดนตรี สโมสร สวนสนุก อาหาร เครื่องดื่ม ฟาร์ม เป็นต้น การท่องเที่ยวเป็นผลรวมของปรากฏการณ์ต่างและความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักท่องเที่ยวกับธุรกิจบริการต่างๆซึ่งเกี่ยวข้องกับกิจกรรมหรือสร้างความพอใจให้กับนักท่องเที่ยวและผู้มาเยือน(Mcintosh;&Goeldner,1984:132-135)และการท่องเที่ยวยังเป็นการเดินทางที่ทำให้ นักท่องเที่ยวมีความเพลิดเพลินสนุกสนาน เป็นการเดินทางด้วยความสมัครใจ พึงพอใจของผู้เดินทางเพื่อเป็นการพักผ่อนหย่อนใจ(Gee & Choy,1995:98)

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา(2548:15-18) แบ่งประเภทการท่องเที่ยวออกไว้ 5 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. แบ่งตามประเภทการท่องเที่ยวตามสภาพภูมิศาสตร์การเดินทาง คือ การท่องเที่ยวระหว่างประเทศ (International Tourism) เป็นการท่องเที่ยวไปยังต่างประเทศโดยไม่มีวัตถุประสงค์เพื่อหารายได้ในประเทศนั้น และการท่องเที่ยวในประเทศ (Internal Tourism) เป็นการท่องเที่ยวเฉพาะภายในอาณาเขตประเทศนั้นๆ

2. แบ่งตามประเภทการท่องเที่ยวตามวัตถุประสงค์ ของการเดินทาง คือ การท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อน (Leisure Tourism) เป็นการท่องเที่ยวเพื่อตอบสนองความต้องการที่จะหลีกเลี่ยงจากสภาพชีวิตประจำวันที่จำเจ การท่องเที่ยวเพื่อธุรกิจ (Business Tourism) เป็นการท่องเที่ยวเพื่อไปติดต่อธุรกิจหรือไปประชุม และการท่องเที่ยวเพื่อความสนใจพิเศษ(Special Interest Tourism) เป็นการท่องเที่ยวที่เกิดจากความสนใจกิจกรรมพิเศษสามารถแบ่งย่อยได้ 4 รูปแบบ คือ การท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ(Natural Tourism) มุ่งเน้นการพักผ่อนหย่อนใจ ความสนุกสนาน ชื่นชมในแหล่งธรรมชาติ มการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม(Cultural Tourism)มุ่งเน้น

ลักษณะวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ โบราณคดีและสถานที่ต่างๆ การท่องเที่ยวเชิงกีฬาและบันเทิง (Sport and Entertainment Tourism)เป็นการท่องเที่ยวเพื่อตอบสนองความต้องการและความพึงพอใจในการพักผ่อน การออกกำลังกาย มุ่งเน้นการบริการที่เหมาะสม การท่องเที่ยวเชิงธุรกิจและการประชุมสัมมนา(Business and convention Tourism)เป็นการท่องเที่ยวที่เกิดจากผลพลอยได้ในการเดินทางไปติดต่อธุรกิจหรือการประชุมสัมมนา

3. แบ่งตามประเภทการท่องเที่ยวตามลักษณะการเดินทาง คือ การท่องเที่ยวแบบกลุ่มเหมาจ่าย (Group Inclusive Tourism-GIT หรือ All Inclusive Tourism-AIT) เป็นการท่องเที่ยวที่ธุรกิจนำเที่ยวขายรายการนำเที่ยวเบ็ดเสร็จให้กับนักท่องเที่ยวที่เป็นหมู่คณะและการท่องเที่ยวแบบอิสระ (Foreign Individual Tourism-FIT) เป็นการเดินทางท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยววางแผนจัดการเดินทางด้วยตนเองทั้งหมด

4. แบ่งประเภทท่องเที่ยวตามการตลาด คือการท่องเที่ยวตลาดหรูหร่า (Elite Market Tourism) เป็นการท่องเที่ยวที่ต้องจ่ายค่าบริการในอัตราสูงเพราะมุ่งให้บริการชนิดที่หรูหร่า และการท่องเที่ยวตลาดมวลชน(Mass Market Tourism) เป็นการท่องเที่ยวที่บริการทางการท่องเที่ยวเป็นแบบพื้นฐานราคาถูก

5. แบ่งประเภทท่องเที่ยวตามการจัดการ คือ การท่องเที่ยวแบบประเพณีนิยม (Conventional Tourism) เป็นการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นความพอใจและปริมาณของนักท่องเที่ยวเป็นหลักโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบต่อทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม และการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน (Sustainable Tourism) เป็นการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นการจัดการอย่างดีเยี่ยมเพื่อสามารถดำรงไว้ซึ่งทรัพยากรท่องเที่ยวให้มีความดึงดูดใจอย่างไม่เสื่อมคลาย

กิจกรรมนันทนาการด้านการท่องเที่ยวมีความเกี่ยวข้องกับกิจกรรมนันทนาการด้านอื่น ๆ ดังนี้

1. ด้านศิลปะและดนตรี หมายถึง กิจกรรมที่แสดงศิลปะและดนตรี รวมถึงกระบวนการผลิตศิลปะและดนตรี ที่เป็นแหล่งรวบรวมผลงานทางด้านนี้ เช่น พิพิธภัณฑ์ โรงละคร ศูนย์วัฒนธรรม หอศิลป์ โรงภาพยนตร์ สังกัศตลา เป็นต้น

2. ด้านวรรณกรรมและประวัติศาสตร์ หมายถึง กิจกรรมการท่องเที่ยวที่เน้นการศึกษาทางด้านวรรณกรรมและประวัติศาสตร์ เช่น วัด โบราณสถาน หอสมุดแห่งชาติ หอสมุดประชาชนอุทยานประวัติศาสตร์ สถานที่ทางประวัติศาสตร์ ทางด้านวรรณกรรม เช่น อนุสาวรีย์สุนทรภู่ หลักลีลา จารึก เมืองโบราณ เป็นต้น

3. ด้านการติดต่อสื่อสาร คมนาคม หมายถึง กิจกรรมการท่องเที่ยวที่เน้นในด้านกิจกรรมการติดต่อสื่อสาร คมนาคม เช่น ทัศนศึกษาระบบสถานีวิทยุ โทรทัศน์ สถานีรถไฟ ท่าเรือ ท่าอากาศยาน เป็นต้น

4. ด้านสถานที่ราชการ เป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เน้นการศึกษาการบริหารหน่วยงานขององค์กรภาครัฐ เพื่อให้เข้าใจการดำเนินงานของราชการ เช่น ทำเนียบรัฐบาล รัฐสภา กระทรวง ทบวง กรม โรงเรียน ศาลากลางจังหวัด โรงพยาบาล ค่ายทหาร เป็นต้น

5. ด้านสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ เป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เน้นการศึกษา เรียนรู้ สัมผัส เข้าใจ ในธรรมชาติและสภาพแวดล้อม อันจะก่อให้เกิดความซาบซึ้งใจ ประทับใจและก่อให้เกิดการอนุรักษ์ธรรมชาติ เช่น การท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนสัตว์ สวนรุกขชาติ สวนพฤกษศาสตร์ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ป่าเขา ลำธาร ทรัพยากรธรรมชาติที่หายาก เช่น ถ้ำ น้ำพุ หินงอก หินย้อย พันธุ์ไม้ เป็นต้น

6. ด้านโรงงานและสถานประกอบการเพื่อการผลิต เป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เน้นการศึกษากรรมวิธีกระบวนการผลิตในโรงงานอุตสาหกรรม หรืออุตสาหกรรมท้องถิ่น เช่น ฟาร์ม สิ่งทอ เครื่องเขียนกระดาษ ผลิตภัณฑ์ผ้า เป็นต้น

7. ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เช่น พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ ศูนย์คอมพิวเตอร์ ท้องฟ้าจำลอง นิทรรศการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นต้น

8. แหล่งพัฒนาสุขภาพอนามัย เช่น ศูนย์กีฬา ศูนย์สุขภาพ

ความสำคัญของการท่องเที่ยว(การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย,2539)ได้กล่าวไว้ 3 ประเด็นคือ

1. ความสำคัญของการท่องเที่ยวต่อเศรษฐกิจของประเทศ คือการท่องเที่ยวก่อให้เกิดรายได้เป็นเงินตราต่างประเทศเข้าประเทศมาเป็นจำนวนมากเมื่อเปรียบเทียบกับรายได้จากสินค้าออกอื่นๆ มีผลกระทบต่อวิถีชีวิตในการสร้างรายได้หมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นและยังก่อให้เกิดการหมุนเวียนการกระจายรายได้ไปสู่ภูมิภาคเมื่อการท่องเที่ยวเข้าไปถึงแหล่งท่องเที่ยวในชนบทการพัฒนาความเจริญก็จะไปถึง สร้างงานสร้างอาชีพอย่างกว้างขวางและเป็นการสร้างรายได้สู่ประชาชนอย่างแท้จริง

2. ความสำคัญของการท่องเที่ยวต่อสังคม คือการท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในการส่งเสริมความสัมพันธ์ของมนุษยชาติก่อให้เกิดสันติภาพความเป็นมิตรไมตรีและความเข้าใจอันดีระหว่างเจ้าบ้านและผู้มาเยือน สามารถช่วยในการอนุรักษ์ฟื้นฟูมรดกทางวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมก่อให้เกิดความภาคภูมิใจ ความสำนึกและตระหนักในคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมตลอดจนการรักษาก่อให้เกิดความหวงแหนและรักแผ่นดินที่อยู่อาศัยของตนทั้งยังช่วยให้เกิดประโยชน์รู้จักใช้ทรัพยากรท้องถิ่นมาผลิตและประดิษฐ์สิ่งของเครื่องใช้ในรูปแบบของสินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึกเป็นการรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

3. ความสำคัญของการท่องเที่ยวต่อการเมือง คือก่อให้เกิดความรู้สึกถึงความมั่นคงปลอดภัยเพราะการที่นักท่องเที่ยวจะเลือกเดินทางไปเยือนที่ใดที่นั้นจะต้องมีความปลอดภัยเพียงพอและยังเป็นวิถีทางที่มนุษย์ต่างสังคมจะได้พบปะรู้จักทำความเข้าใจกัน การเดินทางไปมาหาสู่กันภายในประเทศทำให้ได้รู้จัก ค้นเคย รู้ปัญหาพึ่งพาอาศัยกันเป็นการสร้างความรักความสามัคคีสามัคคีของคนในชาติในทำนองเดียวกันการเดินทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศจะเป็นการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมเสริมสร้างความเข้าใจอันดีนำไปสู่ความเป็นเพื่อนร่วมโลกที่จะช่วยสร้างเสริมสัมพันธไมตรีและความสงบสันติสุขในโลกการท่องเที่ยวจะเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้ประเทศพัฒนาก้าวหน้าต่อไป

การท่องเที่ยวจึงนับได้ว่าเป็นกิจกรรมนันทนาการที่เหมาะสมกับทุกเพศทุกวัยขึ้นอยู่กับทางเลือกและใช้ประโยชน์จากกิจกรรมนันทนาการท่องเที่ยวซึ่งประโยชน์ที่เกิดขึ้นมีผล ดังนี้(สมบัติ กาญจนกิจ,2544:44)

1. ผลทางด้านสังคม

1.1 ครอบครัวมีความสัมพันธ์ต่อกันดี สามารถทำงานร่วมกับบุคคลอื่นง่ายตายและมีผลต่อการปรับสมดุลทางเศรษฐกิจ

1.2 การเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาอันเนื่องมาจากไปท่องเที่ยวก่อให้เกิดพฤติกรรมอันดีงามของมนุษย์โดยทั่วกันการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างเป็นสุข

1.3 เกิดความสร้างความร่มเย็นแข็งแรงและมีสันติภาพในบ้านเมือง

1.4 ระบบของเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม การเกษตร การเมือง สัมพันธ์กันทางบวก ทั้งนี้อาศัยกิจกรรมนันทนาการการท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือ

2. ผลทางด้านจิตใจ

- 2.1 ได้ความรู้ เข้าใจและสัมพันธ์ของธรรมชาติมากยิ่งขึ้น
- 2.2 หนีหลีกเลี่ยงความกดดันจากสิ่งกายภาพ
- 2.3 หนีปัญหาสังคม
- 2.4 จิตใจแจ่มใส มีความสงบ ปลอดภัยมีสมรรถภาพมากขึ้น
- 2.5 มีอิสระภาพที่จะทำหรือคิด
- 2.6 เพิ่มปริมาณความฉลาดทางอารมณ์
- 2.7 ตื่นเต้น
- 2.8 ใจมั่นคง สงบ สมานัตติ
- 2.9 เกิดพลังจิตใจโดยอาศัย การซึมซับจากธรรมชาติ

คุณค่าของกิจกรรมท่องเที่ยวที่สำนักพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ(สำนักพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ,2524)กล่าวไว้คือ การได้รับประสบการณ์ที่แปลกใหม่ ได้รับความรู้ความเข้าใจทางด้านศิลปวัฒนธรรม และประเพณีท้องถิ่น สามารถพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญา เห็นคุณค่าของธรรมชาติ และการอนุรักษ์ธรรมชาติ สามารถช่วยส่งเสริมให้ชนบทมีรายได้เพิ่มขึ้น และช่วยในการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ให้กับบุคคล

ดังนั้นนันทนาการด้านการท่องเที่ยวจึงเป็นกิจกรรมที่สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต สร้างความประทับใจ มีความซาบซึ้งในธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรมประเพณี วิถีชีวิตของชุมชน และสังคมในลักษณะที่แตกต่างกันออกไป การท่องเที่ยวส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจอารมณ์ สังคม และสติปัญญา รวมทั้งบุคลิกภาพ การได้รับประสบการณ์ตรงจากแหล่งนันทนาการนอกห้องเรียน เป็นการศึกษาธรรมชาติของชุมชนที่แท้จริง นอกจากนี้ เป็นการช่วยพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจช่วยกระจายรายได้ลงสู่ชนบท และเป็นการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างเพื่อนมนุษย์ที่มีต่อธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมได้อย่างแน่นแฟ้น (สำนักพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ,2524)ดังที่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11(พ.ศ.2555-2559) มีวัตถุประสงค์และเพื่อพัฒนาคุณภาพคนไทยทุกกลุ่มวัยให้มีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติ ปัญญา มีระเบียบวินัย มีจิตสำนึกวัฒนธรรมที่ดีงามและรู้คุณค่าความเป็นไทย มีโอกาสและสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิตมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงและเป็นพลังทางสังคมในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศและมีเป้าหมายที่ต้องการให้คนไทยทุกคนมีคุณภาพเพิ่มขึ้นทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจและสติปัญญามีสถาบันทางสังคมโดยเฉพาะสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา และสถาบันชุมชนมีบทบาทในการบ่มเพาะและหล่อหลอมเด็กเยาวชน คนไทยให้เป็นคนดีมีคุณธรรมและจริยธรรมอย่างเข้มแข็ง(สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ,2555:43-44) ซึ่งการประกอบกิจกรรมนันทนาการต่างๆ เป็นประจำและเพียงพอต่อความต้องการของร่างกายและสังคม จะส่งผลให้ร่างกายเจริญเติบโตอย่างเต็มที่ มีสภาวะของสุขภาพที่สมบูรณ์ มีสมรรถภาพสูง สามารถประกอบกิจกรรมหรือปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยป้องกันโรคภัยไข้เจ็บ ทำให้

มีอายุยืนยาวด้วย อีกทั้งยังส่งผลให้มีพัฒนาการทางสติปัญญาและอารมณ์ รู้จักควบคุมอารมณ์ความรู้สึก รู้แพ้รู้ชนะ รู้ภัย รู้จักการปรับตัวให้เข้ากับสังคม

กิจกรรมการท่องเที่ยว ถึงแม้จะไม่ใช่ว่าปัจจัยที่คนเรามีความต้องการ แต่การท่องเที่ยว ก็เป็นเรื่องของการพักผ่อนหย่อนใจเป็นกิจกรรมนันทนาการ เป็นสิ่งที่พึงปรารถนาของมนุษย์ ในการเสริมสร้างประสบการณ์ และแนวความรู้ใหม่ ๆ ได้พบ ได้เห็น และได้สัมผัสกับธรรมชาติและวิถีชีวิตที่เป็นอยู่โดยตรง กิจกรรมการท่องเที่ยวสามารถทำให้คลายความเครียด หายจากการเหน็ดเหนื่อยที่มีต่องานในหน้าที่ประจำ เป็นการสร้างสรรค์แนวความคิด เกิดความสามัคคีในหมู่คณะและเห็นถึงคุณค่าของแหล่งวัฒนธรรม ประเพณีนันทนาการ ด้านการท่องเที่ยว นับว่ามีความสำคัญยิ่งต่อสังคมและประเทศชาติ และยังเป็นสิ่งที่มีคุณค่าต่อชีวิต ช่วยสร้างให้ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีสุขภาพที่สมบูรณ์แข็งแรง มีบุคลิกภาพที่ดี นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้สังคมมีความเข้มแข็ง มีความสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของกลุ่ม ชุมชน ท้องถิ่น ภูมิภาค และประเทศ กิจกรรมนันทนาการจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่คนทุกคนพึงตัดสินใจกระทำ และมีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินชีวิตที่จะอยู่ได้เป็นปกติอย่างมีความสุข

เอกสารอ้างอิง

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.(2539).โครงการสำรวจสถิติการท่องเที่ยวภายในประเทศภาคกลางปี พ.ศ.2539:

กองสถิติและวิจัย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.กรุงเทพฯ

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.(2554).แผนการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ.2555-2559.กรุงเทพฯ

ต่อสกุล สกฤตสิริชาติ.(2550).คุณลักษณะของมัคคุเทศก์ตามความคาดหวังของผู้ประกอบธุรกิจการท่องเที่ยว.

วิทยานิพนธ์.ชลบุรี:มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี

นาวิ ชื่นใจ.(2554).พฤติกรรมและความต้องการที่มีต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของประชาชนจังหวัด

ศรีสะเกษ. ปรินญาณินพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการจัดการนันทนาการ, บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

นันทนา กปิลกาญจน์, (2539) แผนงานบำรุงสถานที่ท่องเที่ยวและที่พัก. (ททท., ม.ม.ป. : 1)

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา.(2548).อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว.กรุงเทพฯ:บ.เพรสแอนด์ดีไซท์ จำกัด.

สมบัติ กาญจนกิจ.(2544).นันทนาการและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว.กรุงเทพฯ:จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.(2555).แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ฉบับที่ 11(พ.ศ.2555-2559).สำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ.(2554).ชีวิตกับนันทนาการ.สืบค้นจาก <http://www.dpe.go.th/link>

/forlive/content.htm

อมรรัตน์ กนกแก้ว.(2549).ความคิดเห็นของบุคลากรบริษัทสยามไคส์ จำกัด ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว.

ปรินญาณินพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการจัดการนันทนาการ,บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Chubb,M. and H.R. Chubb.(1976).*An Introduction to Recreation Behavior and Resources.*

New York :John Wiley

Gee ,C,Makens,J;& Choy,D,(1989).*The travel industry.2nd.ed*,Van Nostrand Reinhold, New York

Mcintosh,W.Robert;&Goeldner,R.Charles.(1995).*Tourism:Principle,Practices,Philosophies.*

New York :John Wiley and Sons.

Voyage Travel and lifestyle Magazine. *Travel for Mark Mind Performance* สืบค้นจาก <http://www.voyagetravelmag.com/>